16 jaar, No. 66. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 4 Junij 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

ADVERTENTIEN
15 *cents de regel.*
behalve 35 cents zegel

Korte aanmerkingen.

Wij hebben gezegd, dat de heer VAN HALL de palen der magt is te buiten gegaan door zijne mislukte proef-konversie. Er is nog eene andere aanmerking, welke die proefneming bij de staten-generaal in een ondragelijk daglicht moet stellen. Wij laten daar, dat dezelve niet is geslaagd, en dat daarom de groote konversie, welke de minister heeft voorgesteld te ondernemen, minder kans op eenen gunstigen uitslag heeft. Maar wij noemen het onvergeeflijk, dat de minister door de konversie van een aanzienlijk gedeelte der schuld in een 4 pCts. fonds, het gevoelen der kamer heeft willen vooruitloopen; en zooveel in hem was noodzaken, om de volgende groote konversie niet in een 3 pCts., maar in een 4 pCts. fonds te doen plaats hebben. Is dat wederom een bewijs, dat de heer VAN HALL het gemeen overleg der kamer op hoogen prijs stelt? of is het niet liever duidelijk, dat de minister van financien door het buiten alter verwachting slagen zijner vrijwillige monsterleening verblind, gedreven heeft noch natie, noch vertegenwoordiging te moeten achten, zich boven beide verheven te beschouwen, en in den bevattigsten maatregel, die hem in het vak van financien nemen kon, niet de oogen der vergevende magt te raadplegen, maar zijne eigene plannen, die zelden het voorregt bezitten van goed berekend te zijn, door te drijven?

Zal zich de kamer dat laten welgevallen. Kan de kamer dat verdoorlooven? Waar is dan hare waardigheid? Waar hare onafhankelijkheid? Waar hare zucht voor de belangen der natie? Waar de heiligheid van haren eed? — Wij zullen zien.

De *Tijdgenoot* heeft in zijn nummer van [illegible] «De *Noord-Brabander* [illegible] te lande zoo weinig met de beginselen der staathuishoudkundige letterkunde bekend is, dat bij veelen een man als QUINET, *een man van den meest behekempen stempel* [illegible] over de *Tijdgenoot* zich al niet boos maakt. Men verwondere zich evenwel daarover niet. De *Tijdgenoot* heeft een groot deel zijner jeugdige wijsheid opgedaan bij den heer QUINET. Overigens heeft hij van dezen geleerd, dat de Katholijken *Fezuïten* zijn. Men verdeele hieruit hoe weinig bekrompen, of liever hoe diep die heer QUINET denkt! En hoe verlicht die heer *Tijdgenoot* is, die bij zulk een verlicht man [illegible]

Dezelfde *Tijdgenoot*, geeft nog in hetzelfde nummer, op hetzelfde blad, in dezelfde kolom, en dezelfde rubriek de volgende aardigheid te lezen:

«Als men let op den weinigen bijval die onze *Spektator*, een *Arnhemsche Kourant*, een *Noord-Brabander* bij het zelfdenkend gedeelte [illegible] ondervinden, zoude men inderdaad genegd zijn aan te nemen, dat er weinig oppositie bestond.»

Hoe naif! Het is als stond er te lezen: Ik *Tijdgenoot* ben een aanzienlijk blad. Ik schrijf geleerd, met kennis van zaken, en met heel veel talent. Ik vind dan ook veel bijval bij het zelfdenkend publiek. Ik ben heel wat anders, als daar die *Spektator*, die *Arnhemsche Kourant* en die *Noord-Brabander*, die voor het kanaille schrijven, en keukenpraat voor slaatkunde opdisschen. Als ik *Tijdgenoot* niet bestond, dan zoude men niet weten dat er in Nederland eene oppositie bestaat, en de regering zoude gerust kunnen voortgaan met de natie te verderve te voeren. Ik *Tijdgenoot*, en ik alleen, zal geheel Nederland moeten leiden. — Is dat niet buitengewoon nut. Maar onze lezers, die weten, dat de *Tijdgenoot* de voorvechter was van de doos, die geheele natie verfoeide monsterwet, verblinding en leening, zullen zich een denkbeeld kunnen maken [illegible] *Tijdgenoot* de natie [illegible] helpen leiden, met [illegible] *van het bed op het strâ* te brengen.

Als men wil zien, hoe de ministeriele pers onpartijdigheid verstaat, dan leveret het *Journal de la Haye* daarvan een schoon voorbeeld. Onze lezers zullen met ons de houding der Katholijke pairs bij het eindigen der debatten over de onderwijs-wet hebben bewonderd. Toen zij de vrijheid voor allen niet hadden kunnen winnen, hebben zij liever met de vrijheid willen vallen, dan eenige privilegien voor de seminarien te dingen. De merkwaardige verklaring van den graaf de MONTALEMBERT desomtrent had zelfs GUIZOT ontstemd, en onmiddelijk het woord doen opnemen, om den indruk dier verklaring weg te nemen. Daartoe bezigde hij onder andere wapenen. Hij gaf den graaf DE MONTALEMBERT woorden in den mond, die hij niet had gebezigd, en sprak voortdurend op deze misstatting voort.

Welnu het *Journal de la Haye*, dat die debatten heeft medegedeeld, spreekt met weinige woorden van de laatste redevoering van den graaf DE MONTALEMBERT, en heeft nog niet de goede trouw aan de dag gelegd van zijne lezers kennis te maken, welke hem alleen op het spreekgestoelte, en wel bij voorregt, den eersten van allen, gevoerd had. De redevoering van den heer GUIZOT wordt in haar geheel overgenomen, [illegible] handelingen der bedienden, door geest der patroonen, buiten het schrijven der betaalden, door de [illegible] taalders kennen. Alleen gelieve men zich te herinneren, dat zulke kwade trouw betaald wordt door de regering uit de penningen der natie.

TURKIJE.

In geheel Syrie, beheerscht onder de Turken, uithoofde van de op handen zijnde ligting voor het leger, de grootste gistiug. De Ansariers van Naplus, de Mutoalen en Drusen, alsmede de bewoners van Belad Akkar, nemen eene dreigende houding aan, waarbij zij door de ligging van hun geheele begunstigd worden. De bewoners van [illegible] Damaskus zijn vast besloten om [illegible] der regering ten aanzien der ligting wederstand te bieden. Zij zullen wel weinig tegen de overmagt vermogen, doch reeds zijn zeer vele jonge lieden naar het gebergte geweken. Te Bagdad, welke stad 5000 [illegible] leveren, zou een opstand uitgebroken zijn. Dit verdient echter nog bevestiging. Betrekkelijk de te geven genoegdoening wegens de ongeregeldheden, die te Latakia hebben plaats gehad, is eene mededeeling naar Konstantinopel gezonden, en men verwacht van daar [illegible] berigten. Tevens zijn de konsulaire agenten naar Latakia teruggekeerd; er had [illegible] eene verdere [illegible] plaats gehad. [illegible] heeft nog altijd geene oplossing [illegible] De christenen hebben [illegible] gedrongen, dat zij in de [illegible] Maronieten en Drusen [illegible] Drusen geregeerd zouden worden. Deze [illegible] hebben te kennen gegeven, dat zij de [illegible] verdeeldheid aan tot scheidsrechter [illegible] konden, wanneer men hun de [illegible] de christenen [illegible] wilde. [illegible] hieromtrent een bericht naar Konstantinopel [illegible] den. Te Naplus vreest men voor [illegible]

geldmeden, dan de naaste naasten van gevangenen, welke zich aanmelden.

naamste familien verscheidene elkander vijandige partijen heeft doen ontstaan. De schaik Said, die wezen gouverneur van Akka, Abdallah Pacha is nog altijd te Beirut in rechten gedaagd. Mustafa Mudjasil, gouverneur van Latakia, is aangeklaagd geworden, als zich schuldig gemaakt te hebben aan het ontvreemden van 4,500,000 piasters. De uit verschillende puiten van Syrie opgetrokken troepen verzamelen zich te Damaskus, van waar zij zich naar Aleppo begeven zullen, werwaarts ook twee te Alexandrette ontscheepte regimenten artillerie hunnen weg hebben genomen. Aan de kust zijn eenige oorlogschepen met geschut en officieren verschenen. Hoewel reeds vele Albanezen het land verlaten hebben, zijn er toch nog eenige hunner afdeelingen naar Jeruzalem en andere van bezetting ontbloote plaatsen afgezonden. (*Allgem. Zeit*)

ENGELAND.

Z. M. de koning van Saksen, vergezeld door zijnen eersten minister en een niet talrijk gevolg, is vergisteren morgen ten een ure, aan boord der stoomboot *Ariel*, van Ostende, welke plaats hij ten half acht ure verlaten had, te Douvres gearriveerd, waar hij door zijnen gezant, den baron von Gersdorff, werd ontvangen.

Ten drie ure is de Koning naar Buckhurstpark, het landgoed van den Lord Kamerheer, gereden, alwaar prins Eduard van Saksen-Weimar en verder hoog aanzienlijk gezelschap hem toefde. Den volgenden dag zou Z. M. den graaf van Amherst, op diens landgoed Knolepark, bezoeken.

— Men vergist zich zonderlinge wanneer men gelooft dat de opium-handel opgehouden heeft ten gevolge van het tusschen China en Engeland gesloten verdrag; die handel was integendeel nooit bloeijender dan thans. De eerste openbare verkoopingen van opium van het gewas van 1843, voor rekening van het Engelsche Indisch gouvernement hebben den 8 januarij en 12 februarij van dit jaar te Calcutta plaats gehad. Daaruit blijkt dat de hoeveelheid in Indie in den loop van het jaar 1843 vervaardigde opium, op niet minder dan 38,570 kisten, eene gemiddelde waarde van 4,700,348 pond. sterl. vertegenwoordigende, kan geschat worden.

De zuivere winst voor de Indische kompagnie op dit artikel van uitvoer bedraagt niet minder dan 2,425,220 pond. sterl. Vraagt men wat de in den loop van het jaar 1844 in China ingevoerd worden zullen den bewoners van het Hemelsche Rijk zal kosten, dan heeft men het bovengenoemd getal kisten slechts met den gemiddelden prijs van 700 dollars te vermenigvuldigen, hetwelk alsdan de aanzienlijke som van 28,978,000 dollars, of 123 millioen guldens zal opleveren.

— Het Portugeesche ministerie is gewijzigd. De heer Costa Cabral blijft als minister van binnenlandsche zaken, aan het hoofd daarvan, en verkrijgt tot medeleden: den heer Cordeiro Furtado voor oorlog, den baron de Catania voor buitenlandsche zaken, den heer Lopez Pastor voor finantien, den heer Ferragenne voor justitie, en den heer de Fonseca voor marine.

— Uit Noord-Amerika zijn gewigtige tijdingen. Een komitte voor buitenlandsche zaken in den senaat der Vereenigde Staten, heeft verslag gedaan op het traktaat tot wegneming van Texas, met aanbeveling dat het of voor onbepaalden tijd uitgesteld of terugpen worden zou. De zittingen van het kongres hadden den 17den der vorige maand geadjourneerd moeten.

In Philadelphia heeft een vreeselijker plaats gehad, en gedurende drie dagen is de volksoop muiterij der stad geweest. Zestien menschen hebben het leven verloren, en minstens twintig zwaar gewond. De ongeregeldheden begonnen in een twist in de openbare vergadering eener onlangs

sche inboorlingen noemen, en ontstonden uit een' strijd met de leden dier deze naburige huizen bewonden.

Veroordeeling van D. O'CONNELL.

Ondanks een ontzaggelijken toevloed van menschen heeft het koninklijk geregtshof van Dublin den 30 mei uitspraak gedaan in de zaak van den heer D. O'Connell c. s.

O'Connell wordt daarbij veroordeeld tot eene gevangenschap van twaalf maanden en eene boete van 2,000 pond sterl.

De overige beschuldigden ieder tot negen maanden gevangenisstraf en 50 pond sterl. boete.

Wij komen nader op de uitspraak van dit vonnis terug.

SPANJE.

Hare Majesteiten zullen den 1 junij hunnen intogt in Barcelona doen. Overal op hare reis worden zij met levendige vreugdebliken ontvangen. Men verzekert dat haar bij hare aankomst te Barcelona op eene plegtige wijze eene petitie zal worden aangeboden, strekkende om de staking van den verkoop der geestelijke goederen te verwerven. Sommige Madridsche dagbladen, nog doordrongen van de vooroordeelen van 1793, hebben reeds moodkreten aan ter zake dier petitie, welke echter geene regtvaardiging schijnen te hebben.

— Volgens eene nieuwe organisatie van het kavalerie-korps zal dit wapen bestaan uit 11 regimenten lanciers, 6 jagers, en 1 kurassiers, en zal 12,420 koppen en 10,584 paarden sterk zijn.

FRANKRIJK.

De dagbladen hebben herhaaldelijk verzekerd, dat er onderhandeld werd over een huwelijk van den hertog van Bordeaux met eene prinses van Napels; nog onlangs verhaalden zij dat de pogingen van de heer de Montbel, die met die onderhandeling belast was geweest, mislukt waren. De *Quotidienne* die ter dier zake goed onderrigt kan zijn, zegt dat « die tijdingen van allen grond ontbloot zijn, dat er volstrekt van eene huwelijks-» onderhandelingen met het hof van Napels, namens » den hertog van Bordeaux sprake is geweest, dat » de graaf de Montbel, sedert zijnen terugkeer » uit Frankrijk het ziekbed van den door hem den » zoon van Karel X niet heeft verlaten, en dat de » *koninklijke* familie zich op dit oogenblik met » geheel iets anders, als huwelijk verbindtenissen » bezig houdt.

— De hertog van Aumale heeft in een aan de Kabailen geleverd gevecht 550 à 600 krijgsgevangen gemaakt, waaronder zich al de vrouwen, kinderen en slaven van Achmet-bey bevinden. De bey zelf heeft zijne vlugting slechts aan eene overhaaste vlugt te danken gehad. (*Korrespondent*)

— De gouverneur-generaal van Algerijen heeft den 17den Mei eene groote schitterende overwinning op de Kabailen behaald. De vijand heeft 3 à 400 dooden op het slagveld gelaten, doch ook van de zijde der Franschen is de overwinning duur genoeg gekocht; men spreekt van 40 dooden en ongeveer 60 gekwetsten.

— Een verschrikkelijke brand heeft bijna het gansche dorp Villon (departement der Yonne) in de asch gelegd. Tweehonderd huizen waaronder de kerk zijn eene prooi der vlammen geworden. Slechts een twaalftal huizen zijn, schoon min of meer beschadigd, staande gebleven.

— De heer Jacques Laffitte was in 1767 te Bajonne geboren. Hij was de zoon van een timmerman. In 1788 was hij, in hoedanigheid van kantoor bediende in het bankiershuis van den heer Perregaux te Parijs. In 1804 benoemde hem zijn patroon tot zijn' associé, zijn opvolger en zijn exécuteur testamentair. In 1809 werd hij regent der bank van Frankrijk en voorzitter der kamer van koophandel van Parijs, in 1813 regent bij het hof van koophandel der Seine; in 1814 de stuurder der Fransche bank en lid van de kamer der representanten; in 1816 verkreeg hij door het departement der Seine tot afgevaardigde gekozen, en maakte in 1818 en 1822 herkozen, tot in 1830 onafgebroken deel der kamer uit.

Men weet welk werkzaam aandeel hij aan de julij-omwenteling nam.

Sedert heeft hij herhaaldelijk de hooge betrekkingen van voorzitter van de kamer der afgevaardigden, raadspresident en minister van finantien bekleed.

— Men zegt dat de hertog van Nemours binnen kort voor het eerst eene redevoering in de kamer der pairs zal houden.

De kamer der afgevaardigden heeft de diskussie over de supplementaire kredieten nog niet geëindigd. De redevoering door den heer Guizot in de zitting van den 28 uitgesproken, schijnt veel indruk te hebben gemaakt; de heer Billaut die den minister op het spreekgestoelte was opgevolgd, heeft te vergeefs getracht, den indruk weg te nemen. De heer Guizot heeft echter op nieuw de tribune beklommen, om den redenaar van het linker-centrum te beantwoorden.

In de zitting van den volgenden dag is het woord opgenomen door den heer Thiers, die de staatkunde van het kabinet in eene uitgebreide en krachtige rede afkeurde, en vooral in het breede uitweiden over den jammerlijken toestand der te Montevideo wonende Franschen, welke deerniswaardigheid van het kabinet geheel en al aan de dwingelandij hunner onderdrukkers blijven overgeleverd. De minister van marina heeft den redenaar beantwoord, en verklaard dat hij zich door overdrevene en losse geruchten had laten begoochelen. Doch de heer Guizot begreep dat dit antwoord niet voldoende was, en vroeg het woord om de rede van den heer Thiers te wederleggen; daar echter de kamer, de lijkplegtigheid van den heer Laffitte wilde bijwonen, heeft zij hare zitting tot den volgenden dag uitgesteld.

— Men zal zich herinneren dat de heer Portalis in de kamer der pairs verklaard heeft, dat de lagere geestelijkheid in de kwestie van onderwijs van een ander gevoelen was, dan de bisschoppen. Indien de heer Persil nog eenige schaamte bezat, zal hij het zich eene met de waarheid strijdige verklaring te hebben durven alleggen, want de logenstraffingen van zijn gezegde, komen van alle kanten op. De geestelijkheid van Parijs is voorgegaan en aan haren aartsbisschop hare dankbare goedkeuring zijner edele pogingen te betuigen; zij is opgevolgd door de geestelijkheid van Versailles, die van Pontoise en die van St. Brieux, welke dezer dagen hunne dankbaarheid en hunne instemming aan de voeten hunner geestelijke opperhoofden zijn komen nederleggen. Wij twijfelen niet of zij zullen talrijke navolgers vinden, en al de lagere geestelijkheid van Frankrijk zal zich haastan om de hatelijke gevoelens, welke de heer Persil haar ten onverdiend aangewreven heeft, te logenstraffen.

— Donderdag heeft in de kerk St. Roch, de lijkdienst van den heer Laffitte plaats gehad. Ten elf ure hebben zich ten sterfhuize vervoegd de heeren maarschalk Soult, raads-president, in groot kostuum; de minister van finantien, de minister van koophandel, verscheiden adjudanten van H. M., benevens de deputatien der onderscheidene scholen, geleid door den heer Arago.

De stoet heeft zich, gevolgd door de rue de la Paix, naar de kerk St. Roch begeven.

Ten half één ure is de lijkdienst gevierd, dezelve heeft een uur geduurd. Daarna heeft zich in gang heeft gesteld, voorafgegaan door de ruiterij der municipale garde, een eskadron van ieder kavalerie-regement, bataillon van het 2de en 23ste regement van linie en detachement van het 2de legioen der nationale garde.

Daarop volgden de rijtuigen, waarin de geestelijkheid, de leerlingen, gevolgd door het dienstboden-personeel van den overledene, vijf huurkoetsen, rouwkoetsen, de twaalf maires van Parijs, de kamer der gedeputeerden, nationale garden en gewapend volk, eene menigte aanzienlijken der begeleerde en geneeskundigen, de vertegenwoordigers der verscheidene handwerks-korporatien, bataillons infanterie en eene eskadron kavalerie met vier stukken geschut, dragonders met [illegible] de [illegible] waren met aanzienlijke [illegible] propt. Over de ge-

heele uitgestrektheid der landerijen was de toevloed ontzettend groot. Op alle punten heeft de volmaaakte orde geheerscht, en op het drie-honderdste stond kanon en belastgetelling niet stil.

De lijkstoet is eerst over vijf uur op de begraafplaats van Père Lachaise aangekomen, alwaar de overblijfsels der volksmenigte den voorgang hadden bewaard. Op het graf werden door de hoofden der onderscheidene deputatien lijkreden gehouden.

Deze droevige maar eerbiedwekkende plegtigheid werd door het prachtigste weder begunstigd. Zonder overdrijving kan het getal der genoodigden en nieuwsgierigen, die de begrafenis bijgewoond hebben, op vier tot vijf maal honderd duizend begroot worden.

NEDERLAND

'S GRAVENHAGE den 30 mei.

Heden morgen omstreeks half elf ure is in deze residentie aangekomen, Z. M. de keizer van Rusland, van een talrijk gevolg vergezeld. Z. M. de koning was den keizer een eind weegs tegemoet gereden. De keizer is aan Zr. Ms. paleis afgestapt en werd aldaar door H. M. de koningin, hoogstdezelfs zuster, hartelijk verwelkomd. De keizer heeft, gedurende zijn verblijf alhier, het paleis in het Noordeinde betrokken. Ten gevolge van deze komst is de reis van Z. K. H. prins Hendrik uitgesteld. Heden middag is Z. M. de koning met hoogstdezelfs doorluchtigen gast naar het huis de Paauw, het buitenverblijf van HH. KK. HH. prins en princes Frederik der Nederlanden, gereden; des namiddags is er familie-diner ten hove gehouden. Naar men verzekert zal het verblijf van Z. M. den keizer thans slechts kort, mogelijk maar tot morgen, duren, en zal hoogstdezelve zich van hier naar Engeland begeven. Men wil dat Z. M., van daar terugkeerende, eenige dagen hier te lande zou doorbrengen.

'S GRAVENHAGE den 31 den mei.

Z. M. de keizer van Rusland is heden morgen met hoogstdezelfs talrijk gevolg uit deze residentie naar Rotterdam vertrokken, om zich naar Londen te begeven; wordende hoogstdezelve, bij zijne terugkomst uit Engeland, in deze hofstad terug verwacht. Z. M. de koning heeft den keizer naar Rotterdam vergezeld.

De Deensche galjoot Catharina, kapt. Petersen, in 1840 te Blankenesse aan de Elbe gebouwd, naar Altona stevenende, en eene andere Deensche galjoot de Eklips, kap. Stehr, in 1842, insgelijks te Blankenesse gebouwd, en ook naar Altona varende, zijn den 19den mei in het kanaal tegen elkander gestooten en beiden omgeslagen. Een Noorweegsch schip de Seven Söskenpe, van Havre afvarende, werd het onheil gevaar en had het geluk de beide ekwipaadjen te redden en te Dover aan wal te zetten.

Welke zonderlinge toevalligheid. Twee Deensche schepen, beide te Blankenesse gebouwd, beide nieuw, zich beide naar Altona begevende, zeilen elkander in der donkerenu nacht aan, en vergaan beide geheel, op vijftig mijlen afstands van de plaats waarn zij te huis behoorden. De beide kapiteinen van eene en dezelfde plaats geboortig, zijn niet alleen goede kennissen, maar zelfs zwagers, en de zusters, derzelver beide vrouwen, deden ditmaal de reis bij uitzondering mede. Het tooneel der herkenning, hetwelk op het reddende schip plaats greep, was allertreffendst.

RAMP IN DE MIJN VAN HORLOZ, BIJ LUIK.

Een verschrikkelijke ontploffing heeft in de steenkolenmijn van Horloz, in de gemeente van Luyk gelegen, den 1 dezer plaats gegrepen. De oorzaak der uitbarsting is voor als nog onbekend. Zes en zestig arbeiders hebben daarbij het leven verloren; vijf anderen zijn ernstig gekwetst.

Mengelwerk.

Uitwatering.

II.

De toestand der polders tusschen *Grave* en *Boxmeer* gelegen en die van derzelver middelen van uitwatering te kwijnen, volgt hier beschreven.

Om te kunnen begrijpen, hoe de zoo natuurlijke afloop van het water naar *'s Bosch*, is mogen worden gestuit, behoort men zich te herinneren, dat in vroegere eeuwen meer dan een vorst zijn scepter over die landstreek zwaaide. Daar waren *Hertogen* van *Brabant*, *Graven* van *Megen*, *Heeren* van *Ruwenberg*, *Heeren* van den lande van *Cuyk*. Elk landvoogd zorgde slechts voor de polders onder *zijn* gebied gelegen, hij was onverschillig aan het lot zijns naburs en zag, welligt door vijandschap of kleingeestige bekrompenheid gedreven, het naast hem gelegen land niet ongaarne benadeeld, ten einde het zijne tot eene betrekkelijk hoogere waarde op te voeren, niet indachtig dat de welvaart eener landstreek even als dezer armoede zich aan den naburen doet gevoelen, ja dikwijls toededeelt.

Eeuwen in dien staat van gemis aan een eenig opperhoofd doorgebragt, hebben de noodlottige tusschen- of dwars-dijken van ouds her doen bestaan, en uit dien *feitelijken* toestand zijn tijdens *regten* geboren, welke de *quasi* ingezetenen niet kan opgeven, zoo de beneden denzelven gelegen polder zijne regten niet gelijktijdig ter oefer brengt,

In dat tijdsverloop van eeuwen is de waterlossing in stede van te verbeteren duizendmaal verergerd; de middelen welke vroeger het kwaad konden leenigen zijn onvoldoende, en wat aanvankelijk draaglijk was, is ondragelijk geworden.

Immers van jaar tot jaar voeren Maas en Waal meerder water af. Dit is het gevolg van de verbeteringen in de boven stroomen aangebragt, alwaar men zetsen, in derzelver loop gelegen, heeft doen springen, kromming heeft afgegraven, beddingen heeft verdiept of verdiept, jaarlijks worden nieuwe landerijen ontgonnen, en deze storten in den stroom het water, dat zij vroeger behielden of op hunne oppervlakte lieten nadampen.

De bedding der beneden rivieren is verhoogd; gelijk de reeds bij ons zoo zigtbare verhooging der dijken; Schansche Gat is allengs verdiept en uitgeloopen; plaaten in de killen gelegen worden jaarlijks uitgedrijkt, ja geheele killen zijn gesloten geworden.

En sedert eene halve eeuw dat de Maaspolders onder één opperhoofd zijn gekomen, dat de nood zich dringender en dringender heeft doen gevoelen is, ja veel tot verbetering opgenomen en geschreven, dan helaas niets uitgevoerd.

In het westen dezer provincie heeft men anders gehandeld, daar is *Mark* en *Dintel*, daar is *Rozendaal* en *Steenbergsche Vliet* van sluizen voorzien, die zich bij den vloed sluiten, om bij ebbe het binnenwater te laten afloopen. Daar zijn de landerijen van waarde verdubbeld, daar is de doordenkende landeigenaar zigtbaarlijk aan *Willem den Eersten*, die *wilde* dat het *goede* geschiedde, die hetzelve in weerwil der tegenstribbeling van eenigen [illegible] daar nadert het tijdstip dat de groote tot waterlossing opgenomen kapitalen zullen zijn afgelost, en dat de [illegible] vruchten der verbetering zonder [illegible] zal genieten.

[illegible] met den [illegible]. En kan men dit zeggen van de [illegible] tusschen Grave en het land van *Heusden* gelegen?

Waartoe gebruikt de regering het nu verkregen geld?

Door de volteekening der leening heeft de regering nu 127 millioenen gelds in handen gekregen. Dit is een fait accompli.

De wijze waarop zij ze magtig geworden is, zal steeds een schandvlek blijven, welke op haar rust en door den tijd, die de geschiedenis bestaan, de daden der regering, in het belang van zijn land wikt en weegt, voor oogen zal moeten gehouden worden, — want het is uit het verledene dat men besluiten kan wat waarschijnlijk de toekomst belooft, het is uit vroegere daden dat men het begisel kan nemen dat ook aan latere het leven verschaffen zal, het is veeral uit gevolgde gedragslijnen, dat men verwachtingen koesteren kan omtrent latere, en men lessen moet opdiepen, lessen van kennismaking, lessen van waarschuwing, lessen van voorzigtigheid, lessen van waarnemen, lessen die der natie 35 millioenen schats gekost hebben, doch, hetgeen God gave, voor de toekomst niet meer zullen verwaarloosd worden. Daarom is het nuttig zich zelve tot versterking en aansporing dikwijls het verledene te herinneren en daaraan het tegenwoordige te toetsen.

De overtuiging des volks, welke dag aan dag veld wint, daar zij op daadzaken steunt, is deze: « Dat de regering die 35 millioenen op oneerlijke wijze verkreeg. » En de vraag, welke daaruit voortvloeit is: « Zal de regering ze ook op oneerlijke wijze verbruiken. » Die vraag is op aller tong, in aller mond. Die vraag wordt met aandrang gedaan, hare beantwoording met naauwlettendheid angstig gemoet gezien; want hoe grievender het bedrijf van zich geld te hebben laten ontnemen, des te naauwer ziet de natie toe, of dat geld tot niet anders dan der natie nadeelige-doeleinden zal worden gebruikt, en de vergoeding-regt dat volgekomen leening slechts beteren zal de bedrijfstijd door schade en schande voor de toekomst verkregen.

Tot de beantwoording dier vraag gaf de regering voor de eerste maal aanleiding door het besluit van 13 april 1844, waarbij zij in art. 3 zegt gebruik te zullen maken van de gelden door de leening verkregen.

Bij dat besluit is, zegt men, eene proeve van konversie genomen, eene proeve, waartoe de regering in de wetten van 24 april 1836 (Staatsblad 11 en 12) eene aanleiding meende op te scharrelen, eene proeve die niettemin is

Bij dat besluit, zeggen wij, heeft de regering wederom hare geheele strekking, hare drijfveren, tot welker botviering zij geld verlangde en afwenging, te kennen gegeven: « geld voor zich, geld voor zich alleen, om zoo mogelijk daarover zonder kontrole der natie ten behoeve der oligarchie in het geheim te kunnen beschikken. » Ziedaar hare leus, ziedaar waartoe het allereerste gebruik, dat zij van het oneerlijk verkregen geld maakt, strekken moet. Ziedaar verwaarts de penningen, die, zoo ook dat op het altaar des vaderlands gedrukt werden, zullen verglijden en onnut, ja, ten nadeele der natie verzinken!

Ziedaar nu het eerste begin der konversien, die als zulke heerlijke vruchten der offeranden der natie werden voorgespiegeld. Eene konversie niet in het belang der natie, maar in dat der regering en hare partij alleen; — eene konversie die geene vermindering onzer [illegible] zal hebben, maar slechts de regering meer geld in de vrije handen geeft, om de partij, die de natie verdrukt, te ondersteunen.

Wat toch is het geval? — Art. 16 der monsterwet der 127 millioenen zullen worden besteed tot aflossing van schulden ten laste van het Rijk, rentende 5 pCt. konversie dus dier schulden in minder renten gevonden. Om zoodanige konversie te kunnen bewerkstelligen is alsdan het aangaan eener nieuwe schuld tot geringer intresten in te ruilen. Tot het aangaan van elke nieuwe schuld is de medewerking der staten-generaal benoodigd, want de wet alleen is daartoe bevoegd. Geene konversie kan dus plaats hebben, zoo men zegt, dan door medewerking der staten-generaal. — En toch vond de regering een middel om buiten deze te beproeven. Zij vond dit in art. 4 der wet van 24 april 1836 no. 12, die, wij erkennen, die nog aan de regering de blindheid van het jaar 36 de bevoegdheid gaf, om à 4 pCt. ten laste der Overzeesche [illegible] eene schuld als de onderhavige daartestellen; van die bevoegdheid maakte de regering gretig gebruik, doch

deze was niet voldoende om eene konversie te bewerkstelligen, daartoe was bovendien nog geld noodig en dit nu zegt de regering, krachtens art. 16 der mom. sterwet, aan de 33 millioenen te ontnemen. Tot dit laatste nu ontkennen wij aan de regering de bevoegdheid. Wij ontkennen dit, omdat art. 16 alleenlijk toestaat dat de daar vermelde gelden zullen strekken tot konvertering van schulden *ten laste van het rijk*, en niet, waartoe de regering ze aanwenden wil bij haar besluit, tot konvertering van schulden *ten laste der Overzeesche bezittingen*, rentende 5 pCt. Daardoor is dat besluit, is die konversie onwettig. Het staat nu aan de kamers te toonen, of zij het onwettige besluit eenes bestuur, dat 30 jaren lang het zooveel bloyend rijk der Nederlanden sloopte en ontzenuwde, nog langer verlangt aan te moedigen, dan wel, het geen hare eerste roeping en pligt is, de regering binnen de grenzen harer bevoegdheid zal weten terug te drijven.

Maar waartoe diende die alzoo onwettig geprojekteerde konversie? De wetgevende magt zou immers niet anders dan gaarne eene konversie hebben toegestaan? — Waartoe maakte de regering zulk eenen haast; waarom riep zij niet bedaard de hulp der kamers in? De reden is duidelijk en klaar. Zij is dezelfde als die der onwettigheid van het besluit zelve. Omdat de regering vreesde dat, wanneer er van konversie sprake was, de Kamers zich wellig aan de letter van art. 16 zouden hebben gehouden, voor welks schending de regering meende dat zij niet behoefde terug te deinzen. — Omdat de regering zoozeer geene konversie van schulden *ten laste van het rijk* verlangde; daar die konversie tot verligting der natie zou hebben gestrekt, doordien alsdan in het vervolg eene mindere som voor rente betaling als uitgave op de jaarlijksche begrooting zoude moeten voorkomen; zoodanige konversie toch zou niet ten voordeele der regering maar ten voordeele der natie strekken; zoodanige konversie verlangde dus de regering niet zoozeer. Maar zij verlangde er eene die ten haren voordeele alleen en uitsluitend zou strekken, eene konversie van schuld ten laste der overzeesche bezittingen. Zoolang toch de regering, waartoe de kamers haar schijnen gemoktroojeerd te hebben, in strijd met art. 59 der grondwet, in de kolonien de wetgevende magt aan zich behoudt en daar, in strijd met haar eigen begrip daaromtrent voor het moederland onder *opperbestuur wetgeving* betrekt, — zoolang de 2 overige alinea's van dit art. (ellendige vruchten der ellendige herziening in 1840!) aan de regering de vrije beschikking over de geldmiddelen der overzeesche bezittingen blijven toestaan en aan hare goedwilligheid, milddadigheid, gulheid en ouderlijke liefde overlaten, hoeveel zij daarvan aan het moederland, eigenaar dier bezittingen, als batig saldo cadeau zal gelieven te doen, — even zoolang zal eene konversie van schulden *ten laste der overzeesche bezittingen*, eene vermindering van rente-betaling *uit de overzeesche geldmiddelen* slechts strekken tot stijving eener kas, waarover de regering volle beschikking heeft, waaruit zij nemen kan zooveel haar goeddunkt, zonder dat de kamers haar daarvan ter verantwoording kunnen roepen, of iets anders doen dan zich dankbaar betoonen, voor wat de regering haar, al ware het na de beslissende konversie nog veel minder dan vroeger, als batig saldo zal komen aanbieden.

Ziedaar, waarom de regering die konversie voor alle andere verlangde en behartigde, — ziedaar waarom zij bij besluit uitschreef, waartoe zij bij de wet vreemd niet te zullen kosten, — ziedaar hoezeer zij magtiger en krachtiger dan zij de ministerieele partijen in de kamers achtte aan die liefde aandrang der nationale wet, zelve schond, en verpandering van dit art. bij de kamers daartoe het voorstel, — ziedaar waarom zij door eene ongelukkige uitslag dier konversie, waaraan zij zich blootstelde, eene andere, die later ter verligting der natie door de wet zou kunnen tot stand gebragt zijn, prejudicieerde, — ziedaar te veel door, wanneer zij de 127 millioenen aan spoedig en bewijs van hetgeen waartoe zij die 127 millioenen zooveel mogelijk wil trachten aan te wenden; — ziedaar hoe die aanwending aan de wijze waarop die som verkregen werd beantwoordt.

Begreep de vertegenwoordiging harer roeping, ware zij genegd daaraan te voldoen, dan zouden wij ons niet te vergeefs beroemd hebben, dat de verantwoordelijkheid der ministers in de grondwet staat uitgedrukt. Zij beseffe dat nimmer de natie met meer naauwkeurigheid het gebruik van schatten in de handen der regering nagaan en nagaan zal, dan van die ongelukkige 127 millioenen, waarmede zij hunne ondeugdelijke regering, waarvan zij afkeerig is, bevorderde, welker bijeenbrenging het berouw dag aan dag uitput, en zoo de regering op den ingeslagen weg met toenemende onverschaamdheid blijft voortholten, de vraag was! waartoe zal het kunnen overstaan! — Be kamers dragen kennis dat het besluit onwettig is, dat zij toezien wat haar te doen staat!

(*Vl. Kt.*)

Allerlei.

Wat wel ongerijmd is?

Daarop antwoord ik: te spelen om geld, en bij verlies kwaad te worden. — Eenen uitgever van een nieuw tijdschrift, of dagblad naar het getal zijner abonnenten te vragen. — Eenen kastelein te vragen, of hij goeden wijn heeft. — In mei of oct. van koude te klappertanden en in november eerst te stoken. — Te gelooven dat recensenten, hetzij ze prijzen, hetzij ze laken, meer dan den titel gelezen hebben. — Zijne eigene geheimen uit te klappen, en er op te rekenen dat andere ze bewaren zullen. — Iemand dienst te bewijzen en op dankbaarheid te rekenen. — Iemand openlijk voor slecht uit te maken, om hem te verbeteren. — Bij zijne liefste de schoonheid van hare vriendin te roemen, — en eindelijk op zijn vijftigste jaar nog te twijfelen, of deze alle en nog zoo vele andere ongerijmdheden toch wel degelijk bestaan.

Advertentien.

Ondertrouwd

JOS. VOETS van *'s Bosch*,
Weduwnaar van *M. C. LEMMENS*,
met
M. A. A. AERSSEN.

Dongen, *den 30sten Mei* 1844.

*** Op heden overleed, na alvorens voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden, de WelEerwaarde Heer GERARDUS HOFS, R. K. Priester en Pastoor te *Warmond*, in den ouderdom van 53 jaren!

Warmond 26 Mei 1844.

Eenige kennisgeving.

DAGUERREOTYPE-PORTRETTEN.

Mevrouw *GILHARD* van *Parijs*, wegens haar schoone methode in het

Gecouleurde en Ongecouleurde

PORTRETTEN,

algemeen met roem bekend, heeft de eer de heeren liefhebbers te berigten, dat zij eenige dagen in deze stad zal vertoeven, en gedurende dien tijd alle mogelijke kunstvak uitoefenen. Zij is tevens voorzien van het eigenaardig en onnaaifolgte, wat *Parijs* in DAGUERREOTYPE-LYSTEN oplevert. Zij staat in voorkomende gevallen de gelijkenis en voor het leveren van eene net afgewerkte proef.

De prijs der PORTRETTEN, variëert van 4 à 5 Gulden, naar gelang van de grootte der plaat. —

Gelogeerd in het hotel *de Gouden Leeuw*.

TWEE PASSEMENT-WERK-KNECHTS

kunnen hun werk bijzonder het GETOUW, goed vervaardigd, bekomen, waartoe men zich gelieve te adresseren bij *A. KEETAGEN Jr.*, in de Vughterstraat te *'s Hertogenbosch*.

Er wordt gevraagd

EENE DIENSTBODE

die niet alle huiselijke werkzaamheden kennende en bewijzen van goed gedrag kan overleggen, [illegible] schaal bekend is. [illegible] mogen [illegible] met *twee tronen*, zoo dezelfden [illegible] Drukkerij dezes.

---

* COMMISSARISSEN der Societeit de Harmonie te *Eindhoven*, berigten bij dezen aan alle gevestigde Handboogschutterijen dezer Provincie, dat diegenen, welke geen bericht ter mededinging naar de op den 10 Juni uitgeloofde Eereprijzen mogt zijn toegekomen, bij hen [illegible] dusdanige bekend stonden.

CHAMPAGNE den 30 mei.

Zij gelieven derhalve deze uitnoodiging als de verzekering van een hartelijk welkom te aanvaarden, terwijl Commissarissen, ter verdere aansporing tot deelneming aan den Wedstrijd, zeer gaarne deze gelegenheid te baat nemen om te vermelden, dat behalve vele andere uit de hoofdstad der Provincie vier Schutterijen en eene uit de Stad *Breda* het feest met hunne tegenwoordigheid zullen vereeren; — daar er echter naar gelang van het getal Schutterijen, dienaangaande maatregelen zullen moeten worden genomen, worden alle dusdanige Schutterijen dezer Provincie vriendelijk uitgenoodigd, zich binnen den kortst mogelijken tijd aan Commissarissen der Societeit aan te melden.

De bijeenkomst zal plaats hebben in de zaal der Societeit, des morgens ten 10 ure.

Commissarissen voornoemd,
A. VAN MOLL, Ass. Pr.

Op last derzelven,
A. J. VAN MIERLO, Thesr. Secr.

Hanover of Zinkensnuif

van de Erven le LEON, te 's Hage.

Deze zoo zeer alom gezochte wordende S N U I F van zeer aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn en welke Snuif daarenboven door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het deel van alle andere Snuiven, namelijk DE OPLOSSING VAN VETSTOFFING IN HET HOOFD, dat dezelve niet regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde S N U I F is thans, behalve bij de Vertegenwoordigers te 's Hage, bij huispassementiers in de voornaamste steden van dit Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkels ook bij het Loot, verkrijgbaar gesteld, als zijnde

Voor NOORD-BRABAND: 's Bosch, de Heeren *E. Lion en Zonen*, boekhandelaars; te Helmond *J. C. Verkouteren*, boekhandelaar; Breda, de Wed. *H. van Deuren*; Geertruidenberg, *G. C. Hoofs*; Gemert, *J. Hanal*; Heusden, *L. Leerman*; Liempde, *E. van de Sande*; Oss, *J. de Louw*; Tilburg, *H. van der Voort*; Waalwijk, *J. van der Lee*; en Zevenbergen, *J. van Steen*.

Voor GELDERLAND: Arnhem, *L. C. Klaphek*; Doesburg, *D.* en *H. Wijmerink*; Harderwijk, *Uitenhage*; Huissen, *W. Hudius*; Nijmegen, de Wed. *Heerenveen*; Tiel, *van der Vlier*; Zutphen, *Adr. Rheenen*, *van Degen*, Wegingen, *H. Meyer*; alle handelaren in Tabak en Snuif; Thiel, *C. Gallenkamp*, *J. C. Hoffmann*, [illegible] voorkoming van alle misleiding worden de gebruikers dezer S N U I F verzocht zoo op het adres van de Vervaardigers te letten, dat [illegible] te lezen is, als bij dat der Consumenten te letten, daar [illegible] pakjes van genoegzaam dezelfden vorm geslagen en [illegible] klein Kantoorformaat.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaturdag 1 Junij 4½ ure.

[illegible] pCt. 61. [illegible] Nieuwe 5 pCt. 55½. [illegible] pCt. 100½. 2. Synd. 4½ pCt. 99⅝. 2. Dito 3½ pCt. 82. [illegible] 85. [illegible] 32. [illegible] 90½. Dito Bank-act 7⅛. [illegible] Mexik. 32.

Gedruk bij P. A. DE KOCK.